

POSTANOWIENIE

28 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 28 stycznia 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko H. spółce akcyjnej w W. i V. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 20 stycznia 2023 r., VII AGa 492/22,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. zasądza od powoda na rzecz każdego z pozwanych po 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 20 stycznia 2023 r., Sąd Apelacyjny w Warszawie, w sprawie z powództwa E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko H. spółce akcyjnej w W. i V. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W., o zapłatę, na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 22 grudnia 2021 r., oddalił apelację (pkt I) oraz orzekł o kosztach postępowania (pkt II).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona powodowa, zaskarżając wyrok w całości.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy

wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzą powołane przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 3 i 4 k.p.c.

7. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Przedstawione przez skarżącego zagadnienie było przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. Przypomnieć należy, że prócz twierdzeń pojawiających się w uzasadnieniu uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r. (III PZP 6/22), pojawiły się także negatywne stanowiska względem możliwości jej zastosowania (zob. postanowienie SN: 23 maja 2024 r., I CSK 4370/23; z 15 listopada 2023 r., I CSK 2037/23; 15 listopada 2023 r., I CSK 2122/23). Ponadto, w kontekście składu sądu, należy odwołać się do argumentacji wyrażonej w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2023 r., III CZP 32/23.

Na powyższy aspekt zwrócono również uwagę w obu odpowiedziach na skargę kasacyjną. Powtarzanie podniesionych tam argumentów należy, w tym miejscu, uznać za zbędne.

8. Złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

To co ma świadczyć o oczywistej zasadności skargi według skarżącego wynika „z nadzwyczajnego nagromadzenia, w ramach postępowania przed sądem I i II instancji naruszeń przepisów postępowania i przepisów prawa materialnego oraz ich skumulowanego skutku w postaci faktycznego uniemożliwienia Powodowi, jako dalszemu podwykonawcy, wykazania zasadności swojego roszczenia na podstawie dokumentów, którymi w procesie budowlanym oraz przez Sądem I instancji, nie dysponował”.

Odmienne, od ustaleń sądów, stanowisko skarżącego w sferze *meriti*, stanowi w rzeczywistości negację ustaleń faktycznych poczynionych przez sądy. Powyższe potwierdza, iż skarżący, powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, zajmuje jedynie odmienne stanowisko niż sądy. Nie można jednak w ten sposób zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów (zob. np. postanowienie SN z 9 sierpnia 2018 r., II PK 213/17). Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine*

k.p.c.). Skarżący nie mogąc kontrolować samej oceny dowodów (mógł jedynie zakwestionować sposób zebrania materiału dowodowego), celowo powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej zostało sprowadzone do kwestii negatywnej oceny postępowania dowodowego przeprowadzonego przed sądem. Nie pozwala to jednak na przyjęcie, żeby skarżący wykazał kwalifikowane naruszenie przepisów prawa.

Na powyższy aspekt zwrócono również uwagę w obu odpowiedziach na skargę kasacyjną. Powtarzanie podniesionych tam argumentów należy, w tym miejscu, uznać za zbędne.

9. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.). Nawiązując do uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, należy wskazać, iż w uzasadnieniu tejże uchwały wyjaśniono, iż wykładnia tam dokonana wiąże od chwili jej podjęcia, co oznacza, iż nie ma ona zastosowania do orzeczeń wydanych do 26 kwietnia 2023 r. włącznie. Z tych względów Sąd nie podziela argumentacji podnoszonej w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

10. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego, w przypadku pozwanego H. spółki akcyjnej w W., orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

O kosztach postępowania kasacyjnego, w przypadku pozwanego V. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

